

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKEENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган

2000 йил 18 март, шанба

№22

(11.207)

Эркин нархда сотилади

ОНА СОРТИМ, НАВРЎЗ МУБОРАК!

Наврӯзин табиатнинг зардёзи, дегим келади. Чунки Наврӯз ўзи билан олам жаҳон янгилик, гўзаллик, яхшилик, илиник, шодлини бошлаб келади. Кадим-қадимлардан бери шундок: Наврӯз илк баҳорда, осмон булутлари сийраклашиб, оқаришиб, кўёшга йўл очган палладарда келади. У келиши билан гиёхлар униб чишиб, чор атоғни дуҳобага коплайди. Даражатлар уйганиб, куртак отади, мажнунтоллар кокил ташлап, киззокларга сочопук улашади. Боглар теварракка авнонни хид тарафади. Киш бўйи ер остида яшириниб етган илиник юзага ўрмалаб чиқади. Бир сўз билан айтганда, шу юнварга онларидан кундуз билан тун тенгланаши. Куннинг 12 соати кундуз, 12 соати тун билан колади-да.

Ана шу лаҳзадан Наврӯз – Янги кун бошланади. Ана шу Янги кундан Янги ўзи бошланади. Бинобарин, Наврӯз Янги йилнинг янги куни демақдир.

Кадимда Наврӯзни, тунни кунга тенглаб, Янги йилни бошлаб келган гул баҳордир табиати, янгилашдир хосияти, деб таърифлардан. Табиатни ўйғотиб, тўт томонни яшнати келган бу кунни шахарларда Янги ўзи сифатида байрам килгандар, кишлакларда эса, далага кўш чиқариш, зироат ургуни селиш, кўчуткани маросимлари шаклида тантана қилгандар.

Деҳқонларнинг бундай тантанали ма-росимларини ёш болалик чоғимда кўп кўрганман. Деҳқон оиласири бола-чақалари билан кир-адирлар бағрига чи-киб, қозон осиб, таом пиширадилар. Биз болалар, ёшлар адир, кир, жилялардан бойчекач, чумома, ялиз, жа-хаг териб келардик. Однада мусимларни шаклида тантана қилгандар.

Деҳқонларнинг бундай тантанали ма-росимларини ёш болалик чоғимда кўп кўрганман. Деҳқон оиласири бола-чақалари билан кир-адирлар бағрига чи-киб, қозон осиб, таом пиширадилар. Биз болалар, ёшлар адир, кир, жилялардан бойчекач, чумома, ялиз, жа-хаг териб келардик. Однада мусимларни шаклида тантана қилгандар.

Наврӯз кунлари қишлоқ аёллари тўпланишиб, ҳаллана билан дошкоzonларда тонг отунча сумалак пиширадилар. Нира мунчумалак? Чунки сумалак ўндирилган бундай кўқидан пишириларди. Аввало у энг яхши дармондори бўйлиб, уни тоаомил килган кишини киши вазиятидан баҳор вазиятига олиб кирадиган мезоний омил, қолверса, баҳорги ёғимирни чакириувчи ният тимсолидир. Хар ҳолда, сумалак ҳар жиҳатдан инсонга фойдала бўйлиб, Наврӯзниг хуслини чек кимни четлаб ўтмайди.

Тошкент вилояти далалари дув тўклигандардан кутубиб, яшил либосда аинвойи нафас олмоқда. Бундайзорларда бўлашак хирмонга дон ва тандирларга нон берадиган ҳосил яшнаб, гуркираб ўсмоқиди, кўзлар қувонади. Бог-роғлар чирой очмоқда, мевали дарахтлар пар-доздан бежирим товланимда. Кузда шудгорланган ерлар аста-секин етилиб, пушта олиншига тайёр. Далаларнинг шоҳариқлари, зовурлари хаёт сувини қабул қилишга ҳозир турилти. Замона-вий улов – ҳайдов тракторлари, экиш агрегатлари атайлар Наврӯз байрамига бароғланаётганда яхшиматга шай бўйлиб, саф тортиб турилти. Бу йилги Наврӯзниг чирор ва хосити ана шунда.

Бу йилги Наврӯзининг "Софлом авлод ийли" билан кириб келганинни хосияти ҳам жуда бебаҳодир. Бу йилги Наврӯз байрами Курбон ҳайти шоди-напарларнинг давомидилар. Байрам байрамларга уланиб кетиши билан қадрли. Бундан бўён ҳар кунимиз эди. Кейинчалик мен Тошкентда яшаган вақтларимда ҳам маҳаллалардаги

Наврӯз байрамларида иштирок этганинман. Қозон-қозон сумалак пиширилиб, катта дастуҳонлаш ёзилиб патир, сомса, қатлама турли-туман пишириклар тортилиб, шоду-хуррамлик давралари курганларнинг гувоҳи бўлганман. Бирок совет даврида Наврӯзни "дин байрами" деб эълон килиб, уни бекор қилдилар. Бу ўта нодонлик эди. Сабаби ҳақиқатни билмас, тарixни тан олмас эдилар. Аслида Наврӯз Ислом дини пайдо бўлмасдан анча замонлар аввал дунёга келган ва у табиатнинг мезони, йилнинг янги фасли бошланиши, яъни омма кўзи олдида, Янги ўзи бошланиши эди. Ҳалқ бу санни косиблар иш режимини мутаносиблаш, деҳконлар далага кўш чиқариш маросимлари билан боғлаб байран киларди. Чўрткесар большевиклар халқимизнинг бу яхши одатини коралаб, карғиша қондилар.

Юртимиз мустақилликка эришуви билан мамлакатимизга Наврӯз байрами яна қайтиб келди. Келганда ҳам бутун бўйи-бастиу салоҳияти ва қадим мъявияти билан янгилиниб келди. Бу йилги Наврӯз балоғатга етган, камол топган анъанавий байрам сифатида шодиёна қилинади.

Бу йилги Наврӯз тамомила ўзгacha бўлиб, у мустақиллик, озод ва эркинлик, миллий уйғониши кўзғисидир. Бу улу бахор айёмига шаҳар ва қишлоқларда зўр тайёргарлик олиб борилмокда. Тошкент шаҳри яшил либос ичада, кўркам биноларни жилоланган ҳорда, ҳалқ ижодиёти гуркираган вазиятда Наврӯзни кутмокда. Ҳар ўйда сумалак қайnаяти, ҳар кўчада шодлик, бирдамлик ва ҳамкорлик хўм сурмоқда. Наврӯз муносабати билан ноҷорларга иктиносиди мурувват кўрасатиши ўн кунлиги эълон килинган. Наврӯз шодиёнаси ҳеч кимни четлаб ўтмайди.

Тошкент вилояти далалари дув тўклигандардан кутубиб, яшил либосда аинвойи нафас олмоқда. Бундайзорларда бўлашак хирмонга дон ва тандирларга нон берадиган ҳосил яшнаб, гуркираб ўсмоқиди, кўзлар қувонади. Бог-роғлар чирой очмоқда, мевали дарахтлар пар-доздан бежирим товланимда. Кузда шудгорланган ерлар аста-секин етилиб, пушта олиншига тайёр. Далаларнинг шоҳариқлари, зовурлари хаёт сувини қабул қилишга ҳозир турилти. Замона-вий улов – ҳайдов тракторлари, экиш агрегатлари атайлар Наврӯз байрамига бароғланаётганда яхшиматга шай бўйлиб, саф тортиб турилти. Бу йилги Наврӯзниг чирор ва хосити ана шунда.

Бу йилги Наврӯзининг "Софлом авлод ийли" билан кириб келганинни хосияти ҳам жуда бебаҳодир. Бу йилги Наврӯз байрами Курбон ҳайти шоди-напарларнинг давомидилар. Байрам байрамларга уланиб кетиши билан қадрли. Бундан бўён ҳар кунимиз эди. Кейинчалик мен Тошкентда яшаган вақтларимда ҳам маҳаллалардаги

Иброям РАХИМ,
Ўзбекистон ҳалқ ёзувчisi.

ЖИЛМАЙИБ КЎРИНДИНГ...

Деразами очсан, соҳибжамолдай,
Жилмайиб кўриндинг, Наврӯзи олам.
Нафасинг мутаттар, қошинг ҳилолдай,
Чорбогим тўрида мунис, мукаррам.

Сени мен интиқиб кутдим ўйл бўйи,
Табнат сепини ёйди қўлингга.
Гўёки бошланди коинот тўйи,
Зеби-зийнатини берди қўлингга.

Бир ухлаб уйғонсам, гуллади гилос.
Ёмғир сув сенгандай бўлди ўзингга.
Офтоб офтоб эмас, ёнди эҳтирос,
Булут тўрин тутди нурли қўзингга.

Сен келдинг ёзалим, току тош оша,
Чўлу саҳорларни ортда колдириб.
Еллар чотқилади сенга эргаша,
Гунчалар лабида нағма чалдириб.

Олтин водий очди бағрини сенга,
Осимон тўя толду юлдуз ёнди чараклаб.
Хассос таржимондай кўриндинг менга,
Кўнглим китобини бир-бир варақлаб.

Туйту тўлқинида тенги ўқлигинги,
Қалбимга солди-ку яна гашлини...
Аммо дилбарлигин, кўркисн, шўхлигин,
Қайтариб бергандай бўлди ёшлини...

Рамз БОБОЖОН,
Ўзбекистон ҳалқ шоири.

ТИНЧЛИК БОҒИ

Тошкент вилоятидаги Р. Шредер номли борборни, Узумчилик ва вино-чилик имлий-техникиш институти худудидан Наврӯз байрами арафасида тинчлик боғига сенга-тотиди. Байрам дастлабки кўчаларни кимматлик ташкиларига олди. Иванова, А. И. М. мухабири.

Мазкур тадбир жамғарманнинг "Соглом авлод ийли"-га багишиланган тадбирлари ва мамлакатимизда эълон қилинган экология ва саломатлик кунлари дастури доирасида ўтказилди. Богнинг дастлабки кўчаларни кимматлик ташкиларига олди. Иванова, А. И. М. мухабири.

Яқин хорижий давлатнинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва муктор эчлилари, Республика миздизида фавқулоддаттаган бир қанча ҳалқаро ташкиллар ва ваколатхоналари бошлаклари иштирок этиди.

А. И. Иванова, УзА мухабири.

АНГРЕН

• ШУ КУНИ маҳаллаларда, корхона ва ташкилларда сароянда сотиши учун турли-туман ноз-незматларни олиб келишиади.

Шаҳардаги маданият саройларида катта концерт дастурларини ўтказиш ҳам резалаштирилган. Шаҳар бўйлаб дилрабо күй ва кўшилар кун бўйи янгрилди.

ОХАНГАРОН

• ШУ КУНИ маҳаллаларда, корхона ва ташкилларда сароянда сотиши учун турли-туман ноз-незматларни олиб келишиади.

Б. А. М. мухабири.

Д. А. А. мухабири.

Е. А. А. мухабири.

Ж. А. А. мухабири.

З. А. А. мухабири.

И. А. А. мухабири.

К. А. А. мухабири.

Л. А. А. мухабири.

М. А. А. мухабири.

Н. А. А. мухабири.

О. А. А. мухабири.

П. А. А. мухабири.

Р. А. А. мухабири.

С. А. А. мухабири.

Т. А. А. мухабири.

У. А. А. мухабири.

Ҳ. А. А. мухабири.

Ҷ. А. А. мухабири.

